

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΓΛΕΥΘΕΡΙ-Σ

ΧΑΤΖΗ-ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ

'Ο άπόγονος μιιά ήρωϊκής γενιιάς. 'Από τόν 'Αγιο Γάρο στ' άρματα ! Σί δυό εξόδ. λεςι και εί 22 Τετρκει. Μιχ' 'Ορη- ρική συμπλοκή Τι λει: τό τραγούδι. Σιδερέδασμοι στή φαγάνα. Μιχ νυχτερινή τραγ. δικ. 'Ο Κατζ.η-Μιχάλης στους Λάκ- κους. 'Η απόδράσι του. Τά πολεμικά του κατορθώματα, κλπ.

ΤΗΝ αίματοστάλαξη ιστορία της Κρήτης, τό όνομα του Χατζη-Μιχάλη Γιάνναρη άποτελεί μιιά σελίδα έπιστολας. Μερικά έπιστολά της ζωής του άγωνιστή αυτού φαίνονται σάν μνηστορηματικά.

'Ο Μιχάλης Γιάνναρης ήταν Λακωάτης, από τό περιώνυμο χωριό βορείωτα στους πρόποδας τών Λευκών 'Ορέων. 'Η οικογένειά του, ιστορικωτάτη, άνεβαίνει μέχρι της 'Ενετικής έποχής: Τρις άντρες —λέγει ή παράδοσι—καταδικώμενοι από τό Βενεταϊάνο διοικητή, ό Κόκκος, ό Θωδοφής και ό Μάμπης, κατέφυαν στή βοϊνά έκεινα κ' έγιναν οισιατά τών Λακκών. 'Ενας άπόγονος του Κόκκου, 'Ιωάννης ή Γιάννης, έπονομάσθη Γιάννα- ρης γιά τό πελόριο άνάστημά του, και άπ' αυτόν καταγότανε ό ή- ρως μας, που ήταν γιγαντοκόμος.

'Ο Μιχάλης Γιάνναρης από νέος—έρηθος άζώμη—επρώτετε στους Λακούς γιά τήν παλληκαριά του, γι' αυτό και γλήγορα ανε- γνωρίσθη άρχηγός τους. Γράμματά διδάχτηκε λίγα, όσα έπαισταν τότε ή περιστάσις, δηλαδή τά εκκλησιαστικά ή εκολλ.υθ.ο.γ.α.ά.μ.α. τ.α.σ. όπως τώ-τε-ταν. 'Ο πατέρας του, που ήταν παπάς, τόν έ- στειλε να έπισκεφθή τόν 'Αγιο Γάρο και όταν ό Μι- χάλης έγγύσθη από τό προσάκνημα αυτό, Χατζή-Σ- πειά, ό πατέρας του διεκρίθηζε ότι θά τόν έκανε και αυτόν παπά. 'Αλλ' ή ψυχή του Μιχάλη κή τας τών άρμάτων! Και τ' άκόλουθα ξεσφαιρά σιμφάντα έβοήθησαν τήν κλίση τού αϊτή:

'Ο Κρητικός πόλεμος τού 1854 συνετάραζε τήν 'Ελλάδα και περισσότερο τούς ήποδοπούς Κρητικούς. 'Ο ζωρός Χατζη-Μιχάλης είχε εκτιθή τήν περίοδο αυτή πολύ στίς Τουρκικές 'Αρχές, κ' επειδή εκατάλα- δε ότι θά τόν καταδιώξουν, κατέφυγε μ' ένα φίλο του, τό Γιώργη Κωστατάκη, από μοναστήρι σέ μοναστήρι, με τήν πρόφαισι ότι θά καλοεργήη, και μετ'οπισώθη Σάββας. Κατεστάλαξαν τέλοσ στή Μονή τού 'Αγίου Γεωργίου τού λεγομένου 'Α.π.α.ω.σ.ή.η.η. κοντά στό 'Ηράκλειο. 'Εκει, ένα βράδι, μες γιέντι με δοξίμους μο- ναχούς, ό Χατζη-Μιχάλης ένδοσιμαμένος, άρχισε να τραγουδά, πολεμικά τραγούδια γιά τόν Κρητικό πό- λεμο, που έγκομιάζαν τόν Τούρο της Ρωσίας και ζω- ούδεναν τό Σουλτάνο.

Τήν άλλη μέρα, οι δυό νεαροί φίλοι βοήθησαν πε- ριζωμένοι από ισχυρή στρατιωτική δύναμη, ή όποία τους έπιασε και τους έφορξε στίς φυλακές τού 'Ηρα- κλείου... Μέσα στή ύγρα έκεινα μισοκρύβητα έμειναν ένα μήνα, ώς ότου, έπειτα από πολλές ένεργειες και... μαχατοσία τού 'Ηγοιμένου της Μονής, απελευθέρω- σαν και ζαναγύρισαν στο χωριό τους...

Στό μεταξύ, στίς 20 Σεπτεμβρίου 1855, οι Τούρκοι έκυριεύσαν τή Σεβαστοπούλη, και τό γεγονός ζωρτά- σθηκε σέ όλη τήν Τουρκία. 'Εξάλλοι γιά τή νίκη της 'Ημισελήνου, οι άνάδες ξεχούθησαν στή περιχώρα τών Χανίων και ήρθαν και στο χω- ριό Κυρτωμάδο. 'Εδώ έφυγε να βοϊκωτεί ό Χατζη-Μιχάλης μ' ένα Σφα- ριστά έυδερφό του, τό Γιανναρομιαλή. Οι Τούρκοι γλεντούσαν βο- ρεωδώς και επιδεικτικά, ζήτοκρανιάζοντες ύπέρ του Σουλτάνου και τών συμμάχων του, και γιοιχαζόντες τόν Τούρο και τήν 'Οσ- δοξία... 'Η βροσιές και ή προσθηκτικές ποσότητες τών Τουρκο- κρητικών ξερεθείσαν τους δυό εξάδελφους. 'Ο Χατζη-Μιχάλης έ- πιασε τή μη άκρη τού δρόμου όπου γλεντούσαν οι άνάδες, ό Γιαν- ναρομιαλής τήν άλλη, τους άπόλασαν εκεί, τους διέλσαν τό γιέντι, τους αναποδογύρισαν τά τραπέζια, τους έσπασαν τά πιτά, τους έδεισαν και τους έτραμάτισαν με μαχούρες και μαχαίρες!... 'Ενα δημώδες Κρητικό τραγούδι έβρισκε τό κατάδομα αυτό: 'Από τό έκτενές αυτό ποίημα, μεταφέρουμε λίγους στίχους:

«Τόν Φυρτωμάδο γίγνηε ένα καλό τεμπούσι
εί' άνεγέιν, τό 'Ρόσι, βοϊμοροι, εγάλες Τούρκει.
Κεί κλέμεν ένάμανε από τή χώρα μέσα
στέν Κ.ρωμάδο βγήκανε να κερμεν ε τή φέτα.
Μέ τά βιελιά έβγήκανε και με τ' άνακαράδες
αέ λόρας κ' άλλα όργανα οικισιούδ όγιδες.

Και τό τραπέζι στήσανε οι
[Τούρκοι στο σοκάκι
ένει.υ.ο.ς, ό Μουρ άγας, κ'
[αυτό τό Μουσταφάκι.»

'Ακολουθεί ή στιχομυθία τών
δυό χριστιάνων (τών 'Εστελε-

τήδων) και τών Τούρκων, και ή αίματηρή συμπλοκή αρχίζει :

«Τού α τό λόγα είπαν κ' έβγήσαν ει τό λεληθές
και μέ σιά χερα τους βριενη γέρμενι: κού σ αασι, δες.
'Απάνω: ωσε γυνοσιε και μπ'ίνουσι και χ'υπ'οιαι
και σπει' τοί κερ'όλ, τωσε κεί' ροίρι δέ ρωτεύει.
Και τε ποηρία ε: σ'α, τε, κ' έσπειον και το πιάνι.
Και τε φροιο σκεπιοσιε και πιάνε αν τό εκρηκία.
Τού Μουσταφάκι κ' μανε πιετα το βιελι εν
δουο τό γαλενι' ό ρωιός κ' έβγαε: ό φρωι του.
Αι γατοι ό Μουρ έγας, όπει' τ'αν άν'ρμιοιόες,
μή μαρομια τού δωκατε κ' έπεσε ληρωμοσ.
Πρεβα γι εν ό Κπεχιρ έγας: όγ'α εεργια'ση,
κ' σπειρα εν τ'α μια και εν έιω πώσ: όν ψωφιση.
Κ' έιας 'Αρεο.η. ή έρε: «- Ούλο, μας να χουστουμι,
και δυό Ρωρη η μοισιοι και θαν άφαισιε ερε.»

Τήν άλλη μέρα συνελήθησαν 17 συγγενείς τών δυό ζωρηδών έ- ξ'αδελφών, οι όποιοι είχαν πάρει με α δ'α ρ ε σ—τίς βουνοκορφές.

'Υστερα όμως από λίγον καιρό, ή Πύλη άνεκάλεσε τόν Τούρο διοικητή, και ό διάδοχος τού Βελή Πασάς άπέλυσε από τίς φυλακές τούς 17 άνάδες και βοήρε τρόπο να παραγγείλη στους δυό φρυγάδες να παρουσιασθούν, χωρίς φόβο και δέν θά φυλακισθούν, άλλ' άπόλωθ θά εξετασθούν γιά τά σιμφάντα. Οι δυό παλ- ληκαριάδες έδωσαν πιστι στις ύποσχέσεις τού Πασά, άλλ' ά- μόλις παρουσιάστηκαν, τους έφορξε άλυσόδετους στή φυ- λακή!... 'Ατ' εκεί τους μετέφεραν στο φρούριό της Ρε- θήμης και τους άνάγκασαν σέ άγναφεία στή βοροβο- ράγο (τή φαγάνα) τού λιμανιού... 'Η σκλαβιά τους ή- ταν βραβία και άπειράσσαν ή να ελευθεροσθούν ή να πε- θάνουν.

Μιά ζημονιάτικη νυχτιά, με τή βοήθεια τών αδελφών Μπεροσιμιάη, οι δυό φίλοισμένοι σάσανε τίς βαρειές άλυσόδε τους και προσάπνησαν να δρατεϊνάσιν...

Παράμυτι κατόρθωσαν να βγούν από τό κελιά τους, άλλ' δέν είχαν ξεμαρύνει και οι Τούρκοι τους άντελή- φησαν... 'Ο Γιανναρομιαλής περιεπλώθηκε από τούς Τούρκους, οι όποιοι τού έρωχαν λιθάρια, τόν αίματού- λισαν και τόν έπασαν. 'Ο Χατζη-Μιχάλης πήδησε από τίς έπάλξεις τού Φρουριού στήν κάτωθι λιασώδη όφσσα (τάφορ) και τόν έπασαν επίσης... Φρενιασμένοι οι Τούρ- κοι, τους έχτύπησαν, τους έπροσηλάσαν και τους έφορ- ξαν οι χειρότερα μισοκρυβήματα... 'Εκει μέσα έμειναν 7 μήνες, έως ότου Λακωάτες και Σφαρισιοί έκαναν έρω- νο, έμάθαναν 140 λίρες, άποζημίωσαν τους παθόντας ά- γύδες και άπελευθέρωσαν τους δυό ήρωες.

'Από τήν έποχή εκείνη ό βίος τού Χατζη-Μιχάλη Γιάν- ναρη εντε μια συνεχής σεοιά από πολιτικά και επαναστασι- κά προξέκομιματα έναντίον της Τουρκικής τυραννίας.

Μιά άτελείωτη συνέχεια από διαγομίες, φυλακίσεις, μαρτυρία πάθη γιά τήν Κρητική ελευθερία.

Στά 1856 ή Πύλη βάζει νέους βαρειές φόρους στους ραγιάδες και νέες άγναφείες γιά κατασκευή δρόμων. 'Ο Χατζη-Μιχάλης συγκε- τρώνει στους Λακούς όλοσ τους άνδρες της έπασχίας και τους ή- ποικει' σ' επανάστασι. 'Ενοσλοι οι Λακωάτες, συνεννοσντά με τόν άξιο Πρόξενο της 'Ελλάδος Κανάη και κατεβαίνουσε στή ιστορική Μπουτσούναρια. 'Η Γενική Διοίκηση στέλνει άμέσως ένα τάγμα και ύστερα από μια αίματηρή συμπλοκή, πείνουν τό Χατζη-Μιχάλη και τόν φέρουνον ποικωδώς στή Χανιά...

'Απειρο πλήθος Τούρκων, μεταξύ τών όποίων και αυτός ό Γενι- κός Διοικητής Κοσινή Πασάς με όλοσ τους άνωτέρους άξιοματικούς και τή μεγάλη μοισιή, έβγήκαν από τό Φρούριό και παρέλαβαν πα- νηγυρικώς τό σιδερεδίομο Χατζη-Μιχάλη!... 'Η απόφασις της Πύλης ήταν να τόν στείλουν στήν Κωνσταντινούπολη και να σάσιον έκει στίς φυλακές, γι' αυτό τόν μετέφεραν ειόδς στό 'Ηράκλειο. 'Ο Μητροπολιτής έπήγε στό Διοικητή να μεσολάβηση, άλλ' ό Κοσινή τού έπε χλευστικώδς:

—Νά ό 'Αχλιδής σας, ό λασοαράκης! Πηγαίνει στήν Πόλη να πληρωθή τους κόπους του. 'Εκει θά μάθη γράμματα!

'Αλλ' ό Κοσινή δέν πρόφτασε να πραγματοποιήση τό σχέδιο του. 'Ο Ρώσος πρόξενος τόν έ- ξανάγκασε ν' αποφυλακισή τό χριστιάνο αιχμάλωτο.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Ο Άη Γιάνης και ο Μυκονιάτης

Τόν παλιό καιρό κάποιος Μυκονιάτης άγαπούσε μιιά κοπέλλα και πήγαινε κάθε μέρα στην εκκλησιά του Προδρομού για νά προσευχηθή.

— Άγιε μου, έλεγε γονατιστός μπρός στην εικόνα του, κάμνε νά την πάρω και νά σου φέρω μιιά λαμπάδα ίσομε τώ μπτό της.

Κάποιος χωριανός του, από περιέργεια νά ιδή τί κάνει αυτός μέσα στην εκκλησία, κρυφτηκε, μιιά μέρα, πίσω άπό τώ τέμπλο και την ώρα που παρακαλούσε τόν Άγιο τού φώναξε:

— Τι θέλεις και παρακαλείς; Αύτή δέν είνε για σένα, καινοίωρη μου...

Ο άλοικός χωρικός άκούοντας αυτά τά λόγια γελάστηκε, έγινε κατακόκκινος άπό τώ θυμό του κ' άπάντησε στον Άγιο:

— Άμ' για νάσαι τέτοιος και τέτοιος σούζουαν τώ κεφάλι, Άγιε μου Γιάνη, και νά με συμπαιδιάς!...

Ο βασιλεύς Γεώργιος βγαίνοντας μιιά μέρα από τώ σπίτι του Φραγκαπούλου, τόν καιρό που βρισκόταν στάς Πάτρας, είδε πίσω από την πόρτα της εισόδου την Έλληνική σημαία, την όποιαν εφόκειτο νά παραδώσει ο ίδιος την έπομένη τού νεοσύστατου δωδεκάτου σύνταγμα. Ο βασιλεύς αγανάκτησε γι' αυτό και καλέσας τόν άξιωματικό της υπηρεσίας τού έκαμε δοκιμασίες παρατηρήσεις. Έπειτα πήρε μόνος του την σημαία και την έταποθέτησε σε μιιά περιβλεπτή θέση, μέσα στην αίθουσα. Την άλλη μέρα ο άξιωματικός έστειλε ένα δεκανέα για νά παραλάβη τή σημαία. Μόλις τώ έμαθε αυτό ο Γεώργιος, διάταξε νά έλθουν πρós παραλαβήν της ο ίδιος ο άξιωματικός μαζί με δυό ύπαξιωματικούς και τρεις στρατιώτες. Τή στιγμή μάλιστα που παραλαμβάναν τή σημαία, ο Γεώργιος έπρεσε στάσι προσοχής και χαϊρέτης στρατιωτικώς.

ΑΝ ΗΤΑΝ ΚΟΥΦΟΣ...

Ο λόρδος Νόρτ άποστρεφόμεν φόδρα τή μουσική. Κάποτε ο βασιλεύς Γεώργιος ο Γ' έπέμεινε νά τόν πάη νά παραστή σ' ένα κονσέρτο κλασσικής μουσικής.

— Είνε πολύ περίεργο, παρατήρησε ο βασιλεύς, αυτό που συμβαίνει μ' εσένα. Ο έπισκοπος πατέρας σου δέν άφίνει νά χαθή ποτέ ή εικόνα, όταν πρόκειται ν' άκούση ένα παρόμοιο κονσέρτο.

— Ή άνα έκανα κ' εγώ ό,τι και ο πατέρας μου, άπάντησε ο Νόρτ, άν θύσασ κ' εγώ... κονφός όπως έκείνος!...

Έλευθέρως από τά Τουρκικά δεσμά, ο Χατζή-Μιχάλης ήρθε στάς Άθήνας, όπου έμεινε δυό χρόνια. Στά 1860 αναγκάστηκε νά γυρίσει στην Κρήτη, αλλά κρυφά, με καινά. Ο νέος όμως Διοικητής Ίσμαήλ Πασάς τόν έπιασε, χωρίς αίτια, και τόν έρριξε στη φυλακή!... Άλλά ο Λακωνίτης φίλοι του δέν τόν ξεχνούν... Τού προμηθεύουν έργαλεία για νά σπάσει τής άλυσίδες του και νά τρηπήσει τούς τοίχους της φυλακής του. Έκείνοι θά τόν έπιέριμαν κάτω... Βραδυά για την απόδραση άφίσθη ή πρώτη τού Ραμζανίου, που οι φύλακες πεναλίοι από την πενήτημερη νηστεία θά έροίχιοντο στό φαγοπότι.

Έκείνη τή νύχτα όλοι οι κάτοικοι τών Λακών ήσαν συγκεντρωμένοι στην εκκλησία, όπου ο γηραιός πατέρας τού αιχμαλώτου Ιερογουργόσε με παλλόμενη καρδιά για την άπελευθέρωση τού γιου του, και ή άραβωνιαστικά τού Χατζή-Μιχάλη, γονατισμένη μπροστά στό εικόνα της Παναγίας, προσευχόταν με δακρυμμένα μάτια... Εικοσιδυό διαλεκτοί Λακωνίτες έστεικαν κρημνίμενη γύρω από τής φυλακές. Οι περισσότεροι κοντά στό τοίχο και μέσα στη θάλασσα, μερικαι γύρω από τώ Φρούριο ως φρουροί... Και περίμεναν...

Στό μεταξύ ο Χατζής δούλευε... Ξοπαζε άλυσίδες, τρυπούσε τοίχους, βοηθούμενος από δυό άλλους χριστιανούς καταδίκους... Κατά τά μεσάνυχτα οι τρεις χριστιανοί έξώρμησαν. Ο Χατζή-Μιχάλης έπήδησε από τώ τοίχο στους βράχους της θάλασσας, άλλ' από τώ βαρύ πέσιμο έμεινε λιπόθυμος. Οι Λακωνίτες έτρεξαν, τόν άρπαξαν στα χέρια και τόν μετέφεραν στους Λάκωνες, όπου ο γιος τού γιορτάστηκε με ένθουσασιό. Είς άνάμνησιν της άπολυτρώσεως αυτής, χριστίες άργότερα, στό Ιστορικό και έπαναστατικό δροστέδιο τού Όμαλού, ο ναός τού Άγίου Παντελεήμονος.

Άπό τή νυχτιά αυτή ο έπίσκοπος όπλαρχηγός πήρε τά βρονά, με τώ τουφέκι στό χέρι. Στην έπανástασιν τού 1866 έταίσε σπουδαίο όλοο. Και ως στά βαθεία του γεράματα, πολέμησε για την πολιτόδητη έλευθερία της Κρήτης, με άλλωστο τώ κορμί ή τή λεοντόθυμη ψυχή του.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Είς τώ τελωνείο της Σαγκάης ύπάχει τώ μεγαλύτερο έγκορμές τού κόσμου. Ζυγίζει 50 τόνους, ο δε κώδων που σημαίνει τής ύψος έχει βάρος 8,250 κιλών!

— Τώ ρεκόρ τών διαγώνων τώ κατέχουν πάντοτε οι Άμερικανοί. Σύμφωνα με μιιά τελευταία στατιστική, κατά την λήξασαν εξαιμνίαν έξεδόθησαν στη Νέα Υόρκη 12,375 άποφάσεις διαγώνων, στό Βάσιγκτον 10,120 και στό Σικάγο 9,333.

— Η άρχαιότερα Βουλή τού κόσμου είνε τής Ίσλανδίας. Η πρώτη συνέδος της έγινε κατά τώ έτος 930.

— Η φημισμένη χορεύτρια τού Παρισιού «Μουλέν-Ρουζ», Μιστεγκέτ, άποσύρθηκε από τή καλλιτεχνική της καριέρα κ' έπεδόθη στό έμπόριο. Τελευταία άνοιξε ένα άριστοκρατικό ξενοδοχείο ύπνου και φαγητού στό Μπανιόλ της Κιανής Άκτής, όπου κάνει χρυσές δουλειές.

— Η κατανάλωσις τού φρομού ποικίλλει καταπληκτικά μεταξύ τών διαφόρων λαών. Σάς αναφέρουμε μερικούς αριθμούς: Κάθε Γερμανός τρώει έβδομαδιαίως 5,250 χιλιόγραμμα φρομού, ο Γάλλος 4,425, ο Ρώσος 4,285, ο Ολλανδός 3,630, ο Ίταλος 3,400, ο Ισπανός και Άμερικανός 3,200, ο Σουηδός και Νορβηγός 2,850, ο Άγγλος 2,700 και ο Αυστριακός 2,500 χιλιόγραμμα.

— Κάθε χρόνος, ως γνωστόν, έχει 52 Κυριακάς. Άν όμως ή Πρωτοχρονιά συμπέση Κυριακή, τότε ο χρόνος αυτός όαχη 53 Κυριακάς. Τέτοια έτη θά είνε τώ 1933, 1939, 1944 και 1950.

— Η θεραπευτική ιδιότης της κίνας, ιδίως κατά τών πυρετών, άνεκαλύφθη τώ έτος 1660, άπό έναν Ίνδον μάγον. Στην Εύρωπη τής εισήγαγε ο Άγγλος ιατρός Τάμπετ, θεραπεύσας τώ 1673 τών βασιλέα της Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΔ', που έπαυσε από φροβερύς πυρετός.

— Είς ένα οίφρανεύστην της Νεας Υόρκης έχουν κρημίσαι τελευταία ένα κολοσσιαίο θερμομέτρο, βρους πενήντα μέτρων! Κάθε πέντε βαθμοί τού τεραστίου αυτού θερμομέτρου καταλαμβάνουν τώ ύψος ενός πατώματος!...

— Θέλετε νά μάθετε την πατρίδα μερικόν φροστών; Άκούστε: Τά φροστία και τά δροσκήνια είνε προίοντα της Συρίας, τώ καριόνα της Πεορίας, τώ ρόδα της Κύπρου και τώ κάστανα της δριώνυμης πόλεως της Ασιατικής Μανγνσίας.

— Ο παγκοσμίου φήμης «Βασιλεύς τών αυτοκινήτων» Έρβίκο Φόντ κερδίζει 114 δολάρια σε κάθε λεπτό της ώρας, που μάς κίνουν μέσα σ' ένα εικοσιτετράωρο 164,160 δολάρια, ήτοι 12,630,320 δραχμάς!...

— Ένας Άγγλος άστρονόμος άνεκάλυψε τελευταία ότι ο κλεινής μας φάινεται από την Σελήνη δεκατρείς φορές μεγαλύτερος άπό όσο φάινεται ή Σελήνη από τήν Γη.

— Στό Κορυδιάν, όπου αναφέρει ο Άμερικανός περιηγητής Ληβίτ, όταν θέλη νά παντρευτή ένας άνδρας, δίνει τρείς ταύρους και παίρνει μιιά γυναίκα. Στην Ουγανδή ή γυναίκα άγοράζεται μ' ένα γουρούν!

— Κάθε τόννος θαλασσίου νερού περιέχει 50 χιλιστόγραμμα χρυσού. Ολόκληρη ή ποσότης της θάλασσας που ύπαχει στη Γη άνέρχεται σε 1,320 έκατομμ. κιβικά χιλιόλιτρα, δηλαδή 1,360 έκατομμ. δισεκατομμυρίων τόννων. Έπομένως δη ή θάλασσα περιέχει 69,000 δισεκατομμ. κιλών χρυσού.

— Έξακολουθούν στην Εύρωπη ή συζητήσεις για τή μεταρροφήμει τού ημερολογίου. Φάινεται δε πως θά καθιερωθή δοριστικά νάχη κάθε χρόνος 13 μήνες και κάθε μήνας 28 ήμέρες.

— Ένα από τά πιο σοβαρά ζητήματα που άπαρχολόν κάθε τόσο την Άγγλική Κυβέρνησι είνε και τώ της έξοντώσεως... τών ποντικών τού Άκτους!

— Η ζημίες που προξενούν έτησίως τά ποντικά στην έθνική οικονομία άνέρχονται σε 250,000,000 λίρες! Είνε δε, ως γνωστόν, οι ποντικοί γονιμοτάτοι. Ένα ζεύγος από αυτούς άποτά μέσα σε τρία χρόνια 359,709,482 άπογόνους!

— Στη Σοματίτρα βρισκείται τώ μεγαλύτερο λουλούδι τού κόσμου. Ονομάζεται «Ραφέσια Άνόλιτυ και έχει μίτρος... ένος μετρον. Μεσα στον κάλυκα του μισογύει νά χωρόσουν θαμνάσια έξη λίτρος νερό, τά δε πέτάλά του έχουν πάχος ένος δακτύλου.

— Στό Λονδίνο έγιναν πού ήμερών τά έγκαινα ενός «Προκομίου Σκύλων», τώ όποιο έκτίσθη με δαπάνες μιιάς ζουπίσις έκατομμυρίων Άγγλίδων.

— Όταν τελειώση τώ τούνηλ της Μάγχης, ή σιδηροδρομική συγκοινωνία Παρισιόν-Λονδίνον θά γίνεται εντός δέκαμη ώρων, δεδομένου ότι τά έξορές θά τρέχουν με ταχύτητα 220 χιλιόμετρων τήν ώρα.

— Η χώρα που κάνει τή μεγαλύτερη κατανάλωσι καφέ είνε ή Άμερική.

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

